

DEN CLASSENSKE LEGATSKOLE

– skolen i centrum

Vester Voldgade 98
1552 København V
Telefon 3311 3109
Telefax 3313 3236
mail@dcl.kk.dk

Forord :

At alle kan rammes af sorg, kan ingen umiddelbart forhindre. Men som voksne har vi et særligt ansvar for, at børn, som kommer ud for forskellige former for sorg, ikke føler sig isoleret i en uoverskuelig situation.

For børn og voksne kan der opstå mange krisesituationer.

På Den Classenske Legatskole har vi udarbejdet en handleplan, der skal bruges, "når det der ikke må ske, sker".

1. Hvis en elev dør.
2. Hvis en elev mister en af sine nærmeste.
3. Hvis en ansat på skolen dør.
4. Skilsmisse, alvorlig sygdom, kaossituationer o. lign. i hjemmet.
5. Bilag, Procedure ved elevs tilskadecomst, PPR-vejledning.

Det er meget vigtigt at forældre orienterer os, når der sker noget alvorligt for børnene.

Hvis en elev dør

Lige efter dødsfaldet

- Den der først får kendskab til dødsfaldet, underretter ledelse og klassens to tættest tilknyttede lærere.
- Skoleleder underretter det øvrige personale.
- Skolesundhedsplejerske og skolepsykolog kontaktes, så de kan være til stede på skolen
- En af klassens lærere, typisk klasselæreren, tager kontakt til hjemmet og tager evt. på besøg for at få konkrete oplysninger om, hvad der er sket :
 - Er der oplysninger, der skal videregives til fritidshjemmene.
 - Fortælle hvad der vil ske på skolen i forbindelse med dødsfaldet.
 - Afklaring af om forældrene ønsker at deltage i en del af forløbet.
- Elevens klasse underrettes af klassens to lærere, som bliver hos klassen resten af dagen.

Klassen orienteres

- *Gør informationen alderssvarende, undgå abstrakte forklaringer, brug konkrete ord.*
- *Giv tid til, at eleverne kan opfatte det skete (gentag budskabet).*
- *Vær nærværende – vær til stede – vær lyttende – skjul ikke dine egne følelser.*
- *Lad børnene vide, at det er normalt at reagere.*
- *Informér dem om de almindelige reaktioner.*
- *Lad dem vide, at det er smertefuldt men nødvendigt at arbejde sig igennem sorgen og følelserne.*
- *Vær den, der uopfordret taler med børnene.*

- Lærerne sørger for, at ingen af klassens elever er alene, når han/hun kommer hjem – de kan evt. tage med hinanden hjem. Elevernes forældre kontaktes.
- Skolens øvrige klasser underrettes af den lærer, der på det pågældende tidspunkt har klassen.
- Når samtlige klasser er underrettet, hejses flaget på halv stang.
- Skolelederen sørger for så vidt muligt for, at sundhedsplejerske og skolepsykolog er til stede på skolen.

DEN CLASSENSKE LEGATSKOLE

– skolen i centrum

Vester Voldgade 98
1552 København V
Telefon 3311 3109
Telefax 3313 3236
mail@dcl.kk.dk

- Det overvejes, om det er nyttigt med et forældremøde før begravelse / bisættelse, hvor der kan tages stilling til evt. deltagelse.
- Det overvejes, om der evt. skal afholdes en mindehøjtidelighed evt. med deltagelse af en præst.
- Én af klassens lærere (klasselæreren) eller skoleledelsen overbringer hjemmet en buket og udtrykker skolens medfølelse. Vær opmærksom på, at familier med anden etnisk baggrund end dansk kan have andre traditioner.

Om begravelsen / bisættelsen.

- Før begravelsen / bisættelsen og inden forældremødet spørges de pårørende af en af klassens lærere eller evt. via hjemmets præst, om de ønsker at lade elevens klassekammerater deltage i begravelsen.
- Hvis forældrene ønsker skolens deltagelse i begravelsen, deltager to repræsentanter fra skolen.
- Når dagen for begravelsen er fastsat, får elevens klasse en kortfattet meddelelse med hjem om deltagelse i begravelsen. Det bør nævnes, at det er vigtigt, at eleverne har voksne at være sammen med under og efter begravelsen. I særdeleshed, når det drejer sig om de yngste klassetrin.
- Det vil være godt, at så mange af eleverne som muligt kan være med ved begravelsen, da det kan være af stor betydning for bearbejdning af sorgen i den nærmeste tid.
- Tal indgående i klassen om, hvad der skal ske ved begravelsen. Dette er vigtigt, hvad enten børnene skal deltage i begravelsen eller ej.
- Skolen sender en krans med bånd. Vær opmærksom på, at familier med anden etnisk baggrund end dansk kan have andre traditioner.
- På begravelsesdagen hejses flaget på halv stang.

Opfølgning.

- Det er meget vigtigt, at de to lærere omkring klassen får megen støtte og hjælp af kollegerne og ledelsen.
- Vær opmærksom på elevernes forskellige sorgreaktioner. Nogle bearbejder hurtigt sorgen efter, at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner noget efter.

DEN CLASSENSKE LEGATSKOLE

– skolen i centrum

Vester Voldgade 98
1552 København V
Telefon 3311 3109
Telefax 3313 3236
mail@dcl.kk.dk

- Skyldfølelse er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge mennesker. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt.
- Sorgens fire stadier:
 - Chokfasen: varer fra et øjeblik til nogle døgn.
 - Reaktionsfasen: kan vare flere uger.
 - Bearbejdningsfasen: kan vare flere år.
 - Nyorienteringsfasen: vil bestå hele tiden. Individet vil leve med ar i sjælen, som aldrig forsvinder.
- Samtaler i klassen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning.

Et eksempel på en klassesamtale i forbindelse med dødsfald eller anden krisesituation.

Introduktion:

- *Legaliser forskellige følelser*
- *Understreg betydningen af at tale om følelser*
- *Det kan også gøre ondt at tale*

Fakta:

- *Alle fortæller, hvad de har fået at vide, hvordan og hvornår. Her skabes en fælles platform, viden formidles og misforståelser rettes.*
- *Voksne undervurderer ofte børns behov for information*

Tanker og reaktioner:

- *Hvad tænker du om det ?*
- *Hvad er det værste for dig ved det skete?*
- *Opfølgning senere – hvordan har eleverne det nu?*

Informationer:

- *Understreg det normale i følelser og reaktioner.*
- *Forberedelse på de fremtidige reaktioner og følelser.*
- *Gode råd:*
Snakke med forældre og venner

- På de ældste klassetrin kan det være givende med sådanne samtaler i mindre grupper.
- Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen eller evt. familiens præst kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgingsarbejdet.

DEN CLASSENSKE LEGATSKOLE

– skolen i centrum

Vester Voldgade 98
1552 København V
Telefon 3311 3109
Telefax 3313 3236
mail@dcl.kk.dk

Hvis dødsfaldet sker i en ferie.

Den medarbejder, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter ledelsen og klasselæreren.

Mindestund arrangeres den første dag efter ferien efter aftale med afdøde elevs hjem. Forløbet i klassen foregår også den første dag efter ferien.

Hvis en elev mister en af sine nærmeste.

Lige efter dødsfaldet

- Bliver en elev kaldt hjem fra skole p.gr.a. et dødsfald, uden først at være blevet informeret af nærmeste familie/pårørende, skal eleven orienteres af en fra skolens ledelse sammen med en af klassens tæt tilknyttede lærere. Eleven skal følges hjem.
- Sker dødsfaldet udenfor skoletiden, orienteres elevens klasse hurtigst muligt af én af lærerne (oftest klasselæreren).
- Aftal med hjemmet, hvordan emnet tages op i klassen / fritidshjem/klub.
- Tal åbent om det i klassen, mens eleven ikke er til stede. Fortæl om muligt, hvad der er sket. Forbered kammeraterne på, at eleven kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor bør vise ekstra omtanke.
- Tal i fornødent omfang om det skete, når eleven er tilbage.

Opfølgning

- Klassens lærere tager sig særligt af eleven.
- Vær opmærksom på elevens sorgreaktioner.
- Læs i øvrigt ”opfølgning” under ”Hvis en elev dør”.

Hvis en ansat på skolen dør.

Lige efter dødsfaldet

- Skolens ledelse tager kontakt til familien og nærmeste kollega.
- Skolelederen underretter det øvrige personale ved først givne lejlighed.

DEN CLASSENSKE LEGATSKOLE

– skolen i centrum

Vester Voldgade 98
1552 København V
Telefon 3311 3109
Telefax 3313 3236
mail@dcl.kk.dk

- Klasserne informeres af én af klassens faste lærere.
- Hvor det er klasselæreren, der er død, må klassen informeres af en fra skolens ledelse. Man bør for de yngste elevers vedkommende så vidt muligt sørge for, at ingen elev kommer hjem til et tomt hus.
- Én af klassens lærere kontakter forældrerepræsentanterne i den / de berørte klasser.
- Eleverne i den / de berørte klasser får en kortfattet skriftlig meddelelse fra ledelsen med hjem.
- Når samtlige klasser har fået besked, hejses flaget på halv stang, ledelsen tager stilling til, om man samles til en kort mindehøjtidelighed.
- Tal konkret om det, der er sket.
- Lad eleverne tale om tanker og følelser.
- Skolesundhedsplejerske og skolepsykolog kan evt. kontaktes, så de kan være til stede på skolen.

Om begravelsen

- Ledelsen informerer personalet om begravelsen.
- På begravelsesdagen hejses flaget på halv.
- Skolens sender en krans med bånd. Ledelsen deltager altid, hvis der ikke er udtrykt ønske om noget andet.
- Kolleger, der ønsker at deltage i begravelsen, kan naturligvis deltage.

Opfølgning

- Det er vigtigt med kollegial støtte og hjælp.
- Vær opmærksom på forskellig sorgreaktion hos såvel eleverne som kolleger.
- Skyldfølelse er typiske sorgreaktioner hos børn og unge mennesker.
- Samtaler i klassen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning.

DEN CLASSENSKE LEGATSKOLE

– skolen i centrum

Vester Voldgade 98
1552 København V
Telefon 3311 3109
Telefax 3313 3236
mail@dcl.kk.dk

- Skolepsykologen og sundhedsplejersken kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgingsarbejdet.

Når en pensioneret medarbejder dør

- Ved en pensioneret medarbejders død sender skolen en bærebuks.
- Kolleger, der ønsker at deltage i begravelsen, kan naturligvis deltage.

Skilsmisse, alvorlig sygdom, kaossituationer o. lign. i hjemmet.

Hvad skal der gøres?

- Når ovenstående erfarer, orienteres klasselæreren.
- En af de til klassen tæt knyttede lærere (oftest klasselæreren) kontakter hjemmet for at finde ud af:
 - Hvad skal der gøres?
 - Hvem skal orienteres?
 - Hvilken rolle skal skolen påtage sig?
- Klassens lærere orienterer de øvrige lærere og evt. ledelsen
- Kontakt ressourcepersoner / videnspersoner indenfor kræftsygdom o. lign., som kan komme ud på skolen og fortælle klassen om det.

DEN CLASSENSKE LEGATSKOLE

– skolen i centrum

Vester Voldgade 98
1552 København V
Telefon 3311 3109
Telefax 3313 3236
mail@dcl.kk.dk

Procedure ved børns tilskadekomst – ved skader større, end vi selv kan klare.

- Husk altid at have en mobiltelefon med på tur samt telefonnummer og adresse på skolen. Hvis det er alvorligt ring 112 med det samme. Lad mobilen være tændt, så redningsvæsenet kan spore dig.
- Gør dig klart hvad der er sket, og hvor stor skaden er.
- Stands ulykken. Resten af børnegruppen skal sætte sig ned, så man har overblik over gruppen.
- Kontakt ALTID kontoret / ledelsen ved tilskadekomst.
- **Sker skaden på skolen** - find barnets stamkort i mappen.
- Kontakt forældrene eller bed kontoret om hjælp.
- Få at vide, om forældrene selv kan tage på skadestuen med barnet.
- Er forældrene ikke i bil - ringes efter Taxa eller ambulance .
- Er forældrene ikke med barnet på skadestuen, sendes barnet af sted med en medarbejder fra skolen, og forældrene kontaktes så hurtigt som muligt.
- Udtal dig ikke til pressen.